

Міністр освіти і науки України С. Квіт: ВНЗ самі повинні проявляти ініціативу у боротьбі з плагіатом

Брифінг на тему: «Боротьба з плагіатом і академічна чесність в Україні» відбувся 11 серпня 2015 р. в Українському кризовому медіа-центрі за участю міністра освіти і науки України С. Квіта. У заході також взяли участь заступник міністра освіти і науки А. Гевко та керівник Українського медіа-центру реформ Т. Качка.

С. Квіт нагадав, що наказ № 758 від 14.07.15 «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів» уже ним підписаний (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0885-15>), і набере чинності після його офіційного опублікування.

«Цей документ прийнятий в контексті імплементації нового закону «Про вищу освіту» і направлений на боротьбу з плагіатом та виявлення так званої академічної чесності», – додав міністр.

Під час брифінгу міністр освіти і науки назвав основні положення наказу, серед яких: доступність дисертації та відгуків на офіційних сайтах – не пізніше ніж за 10 днів до дня захисту; доступність автореферату дисертації – не пізніше ніж за 30 днів до дати захисту; збереження матеріалів на сайті протягом трьох місяців з дати видачі диплома (термін апеляції по роботі).

С. Квіт наголосив, що дисертації у відкритому доступі зберігатимуться в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації (далі УкрІНТЕІ). Це дасть можливість ВНЗ, використовуючи відповідне програмне забезпечення, перевіряти дисертаційні роботи на плагіат. Слід зазначити, що на сьогодні база даних УкрІНТЕІ вже налічує 130 тис. текстів дисертацій. В УкрІНТЕІ зберігаються роботи з 1991 р. у паперовому вигляді, а з 1998 р. – в електронному. За словами міністра, ця система також надасть можливість використання у ВНЗ програмного забезпечення для перевірки на плагіат не тільки дисертаційних робіт аспірантів та докторантів, а також дипломних, курсових й інших кваліфікаційних робіт. Для цього навчальним закладам необхідно створювати відповідні бази даних і використовувати відповідне технічне забезпечення.

Важливим кроком, на думку міністра, є розробка програмного забезпечення саме для виявлення плагіату. «У нас є кілька програм, які можна використовувати задля виявлення плагіату. Але головне – це не просто застосування антиплагіатної програми, а головне – це виявлення плагіату в текстах наукових робіт, – заявив С. Квіт. – Міністерство ще збирає пропозиції стосовно кращого програмного забезпечення з виявлення плагіату» .

За словами міністра освіти і науки С. Квіта, МОН планується при розробці нового Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів ВНЗ (діючий наказ МОН № 245 від 15.07.1996 р.) прописати норму щодо можливості відрахування студентів, у кваліфікаційних роботах яких був

виявлений плагіат. Те саме стосуватиметься і викладачів. Відповідні норми щодо боротьби з плагіатом можуть бути відображені в Положеннях про організацію освітнього процесу, які затверджуються вченими радами ВНЗ. «Плагіаторів треба або звільняти з роботи, або виганяти з університету для того, щоб в подальшому такі люди мали проблеми при прийомі на іншу роботу», – наголосив міністр освіти і науки.

Як повідомив С. Квіт, Атестаційна колегія МОН за останній рік, у зв'язку з виявленням у дисертаціях текстових запозичень, позбавила наукових ступенів три особи, скасувала рішення спеціалізованих вчених рад (далі СВР) щодо шести осіб і направила на розгляд до СВР 11 робіт. Але залишається проблема надання послуг з написання дисертацій та наукових робіт через спеціалізовані сайти.

«Минулого року ми надсилали до правоохоронних органів списки сайтів, контактів, які надавали послуги з написання дисертацій та наукових робіт, але там ніхто не захотів цим питанням займатись», – наголосив заступник міністра освіти і науки А. Гевко.

На думку С. Квіта, контролювати виявлення плагіату повинна науково-викладацька спільнота ВНЗ. «Академічна громада університету повинна сама виявити бажання боротися з плагіатом, прийняти відповідне положення чи відповідний кодекс і розглянути на вченій раді питання. Вона повинна проконтролювати виставлення програмного забезпечення на веб-сайт свого вишу», – підсумував міністр (*Сергій Квіт: ВНЗ самі повинні проявляти ініціативу у боротьбі з плагіатом // Міністерство освіти і науки України (<http://g.ua/DfZL>). – 2015. – 11.08).*